

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v pondeljkah pa ob 3. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnštvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30'—, — Naročnina se pošilja upravništvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITICEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravništvu: Učiteljska Tiskarna, Franciškanska ulica št. 6. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopi si se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglašanju 10-15% pust. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

„Daritven kozel“.

Mi Slovenci naj bi bili torej daritven kozel za uredništev ideje jugoslovanskega edinstva.

»Napr. Misel«, zvez. 5. str. 197.

Vstal je! Aleluja!

Iz vrta Getzemani je šla pot na Golgato — težka in krvava. Ni bilo mogoče drugače — kakor da je bilo sklenjeno v višji volji. Ko pa je bila pot trpljenja dokončana, je prišla zmaga — vstajenje.

Tako pot do zmage so nastopili jugoslovanski narodi. Zaman so bile besede o svobodi — tema je ležala nad njih domovino... Svet ni verjel besedam zato so pokazali v dejanju, da stoje za svojo pravico.

Bili smo priča te križevke poti, po kateri so šli do svoje zmage. Od daleč smo gledali in videli smo več lepega nego groznega... O zmagah se lepo piše in pri tem pozabimo na luže krvi in na ubita trupla...

Toda treba je bilo nastopiti to pot, kajti križevke poti je sledilo poveljanje.

Gledali smo ta težki boj, ki je imel biti dokaz velike resnice — one resnice, ki leži na dlani, a ji svet neče verjeti.

Dolga je bila pot skoraj šest mesecev — in komaj da se sveti v daljavi dan zmage. Niso omagali, niso obupali oni, ki so nastopili to pot, da dokazujejo Evropi veliko resnico — vedeli so, da morajo iti do konca.

Tam na koncu boja se je svetil cilj — jugoslovansko edinstvo. In mi naj bi bili »daritven kozel!« Zakaj? Zato ker smo gledali boj za pravico in smo priznali resnico? — Ali zato, ker smo čutili, da se bije boj za osvobodjenje? — Ali zato, ker smo spoznali, da brez boja ni zmage?

»Napr. Misel« pravi, da bi postali »daritven kozel« zato, ker bi nas razdelili. Razsekali bi nas kakor velikonočno jagnje. En del bi vzeli Nemci, en del Italijani, en del še bogvekd. In gotovo je tudi, da bi vsak svoj del daritvenega kozla — pojedli.

Drugi jugoslovanski narodi bi po dolgih bojih oznanili svetu svoje vstajenje in bi se združili k novemu življenju — mi pa bi bili darovani.

Kaka težka, neprijetna misel v teh lepih velikih časih.

In res, ako pogledamo svoj položaj, se nam zdi, kakor da smo za to namenjeni. Tiho in mirno smo zaprti v svoji gajbici in čakamo konca. Toda mi se tolažimo: le tiho in mirno, morebiti pa pozabimo na nas in nas ne žrtvujejo. Bodimo pridni in pohlevni in morebiti se nas usmilijo. Rekli bodo morebiti: škoda je takega pridnega in pohlevnega kozla — ne zakoljimo ga, ne razdelimo ga...

Drugi pa se bodo oglašili: Njegova kletka je na tako važnem kraju, da jo moramo razbiti in kozla uničiti. Sicer pa: drugi so nam ušli in se vesele svoje zmage — zakaj bi se mi ne pogostili s kozlom in tako praznovali njih zmago...

Tako bi bil kozel darovan... To je naša usoda. V resnici smo že danes razdeljeni. Na našem živem telesu so potegnili črte, po katerih se bo vršila končna delitev. In daritven kozel komaj čuti te črte na svojem telesu: gleda v svojo usodo in čaka konca — ko bodo prišli in bodo potegnili z ostrim nožem, kakor je bilo že vnaprej zanameno.

Velika noč je, dragi Slovenci! Danes bodo zapeli zvonovi po slovenskih gričih in planinah in bodo oznanjali vstajenje. Obhajamo ta praznik ob času, ko so naši južni bratje prehodili križevke poti in se bližajo svoji zmagi. Tako vesele zmagovite Vel. noči še ni obhajalo slovanstvo, kakor letos.

Obhajajmo v duhu s svojimi južnimi brati letošnjo Veliko noč. Spremljali smo jih od daleč na njih težki poti — kakor oni učenci Jezusovi, ki so le od daleč sledili pot njegovega trpljenja. — Bili smo kakor oni učenci — boječi in strahopetni. Toda evangelij bi bil propadel v izprijenem človeštvu, če bi ga ne bili oznanjali možje, odločni in prepričani. Ne bil bi zmagal veliki nauk, ako bi ne bili bojevnik resnice pripravljene potrditi ga s svojim življenjem. Za resnico more umreti le ta, kdor vanjo neomajano veruje.

Naši južni bratje so verjeli v resnico, umirali so zanjo in so zmagali. In mi? Ali naj bomo, kakor oni maloverni učenci, ki so od daleč čakali čudežev. Ali naj bomo kakor oni, ki so hoteli biti deležni odrešenja, pa so se hali žrtvovati za skupen blagor svojo lastno kri? Kaka je naša vrednost, ako bomo pozabili na to, da more biti deležen zmage samo oni, ki se je udeležil tudi boja.

»Daritven kozel«. Kako veličastno primerno ime za nas, Ko bi ob tej veliki uri spoznali vso resnico tega imena. Toda kdo nas hoče darovati? Ali oni, ki so zmagali. Ne! Oni, ki jim polni srca zavist, ker je zmagala pravica. Da, kaj nam je torej storiti... Ali verujemo v rešitev, v zmago, v vstajenje. Glejte, naše brate. Nismo šli z njimi na krvavi pot — pridružimo se jim v zmagi.

Zraven pa ne pozabimo na povest o daritvenem kozlu. Zbrisimo s sebe črte, ki so potegnjene, da nas more in tlačijo. V naših srcih mora živeti ideja zedinjene Slovenije. Ta ideja nam bo dala nove sile — novega življenja. V nji bo vzrastel tudi naš odpor —

ne bo oškodovan ugled gosposke, niti ne izgubite vi svojega sina in yisokega staleža, ki ga zavzemate?« Monklarju je padlo orožje iz rok ki ga je bil že dvignil nad menihom. »Moj sin bo torej rešen?« je zajecjal. »Povedal sem vam že preveč!« je vzkliknil Lojola. »Vam na ljubo sem prelomil pravilo našega reda, ki hoče, da izkazuje sleherni člen velikemu mojstru pokorščino, ne da bi mu bilo treba razlagati, kako in kaj.« Monklar se je poklonil do tal. Nesrečnež! Verjel mu je!... Bil je prepričan, da ga je hotel Lojola samo izkušati. »Kaj naj storim, da pozabite moje brezbožne besede?« je zamrmral. »Kakšne besede, sin moj? Ničesar nisem slišal, razen tega, da se podvržete!« »Da, da!« »In razen tega, da verujete v moč in oblast naše družbe!« »Da — oh, da!« »In da verujete v vsegamočnost tu navzočega velikega mojstra!« »Da, da!« je ponovil Monklar, povešaje čelo. »Preostaja vam torej le še, da ukažete sami, naj odvedejo zločinca, ki je napadel v moji osebi Krista samega, pod vesala!« Trepet je izpreletel Monklarja od nog do glave.

»Izgubljen je!« si je mislil Lojola. Na glas pa je vprašal hladno: »Ubijte me, gospod, saj vidite, da se ne branim. Cesa še čakate?« »Kaj ste rekli prej?« »Nič posebnega... razen, da se Abraham ni obotavljal seči po nožu, da žrtvuje svojega sina!« »Ali niste rekli, da je sam Bog poslal jagnje...?« »Brezumnež,« je zagrmel menih, »kdo ti pravi, da se v poslednjem trenutku ne bo pojavilo jagnje v grmu? Kdo ti pravi, da Bog ni hotel preizkusiti tvoje vere in zvestobe, kakor je preizkusil vero in zvestobo Abrahamovo? Kdo ti pravi, da bo dovolil, da se ta strašna žrtev res dovrši! Obtožuješ nas, sin moj! Ali misliš, da je naša duša res brez človeškega čuvstva in da naše srce ne utripa ravno tako kakor tvoje? Ali ne razumeš... Toda ne, ne!... Ničesar nisem rekel, le sunite!« »Rotim vas,« je vzkliknil Monklar v deliriju, povejte vse do kraja! Oh, ali je mogoče, da vas razumem prav!... Ali je mogoče, da slutim vso jasno resnico?« »Naj bo! Ali ne razumete, ubogi in zbegani oče, da je množici treba zdravnih zglede... Ali ne razumete, da mora zaradi Pariza in zaradi blagor svete Cerkve Lantné brezpogojno na morišče? In ne razumete li tudi, da je vse pripravljeno v njegovo rešitev, tako da niti

ker nikakor nečemo begati. Je sploh v celi tej akciji dosti nejasnega, ker do tega trenutka še ne vemo, kakšno stališče zavzame Rusija. Dunajski listi grozijo z najostrejšimi sredstvi — toda ostalo bo najbrže pri besedah, ker vse vesti, ki so dale povod za napetost so precej nejasne in tudi neresnične, posebno one ki se tičejo obleganja Skadra; Dunajski listi pišejo natančno, kateri zavodi v Skadru so poškodovani. Te vesti so zelo čudne zato, ker ni mogoče, da bi prišla iz Skadra kakšna vest. Natančno vedo dunajski listi celo v kateri cerkvi kleči zagrizen sovražnik Črnogorcev nadškof Sereggi.

Današnja poročila pravijo dalje, da Italija ne namerava nobenih akcij proti Črni gori. Uradna »Tribuna« niti ne veruje, da bi Avstrija podala Črni gori kakšen ultimatum. Italija je tudi zadovoljna z odgovorom Črnogorske vlade.

Kakor kažejo poročila iz Pariza Francija ni zadovoljna s tem, da bi Avstrija in Italija na svojo pest odločevali v vprašanju Skadra, o katerem bo odločevala konferenca vseh poslanikov.

Že včeraj smo izrekli dvom, da bi bilo z ladjo »Skodra« res tako, kakor so pisali nemški židovski in katoliški listi na Dunaju. In res, danes je došlo z Reke sledeče poročilo, ki kaže avstrijsko človekoljubnost v zelo čudni luči. Avstrijski krogi poznajo človekoljubnost samo z ozirom na hinavske, zahrbtno albanske roparje — za srbske junake pa ne!

Reka, 21. marca. Hrvaški pomorski krogi izjavljajo, da je poveljnik »Skodre« svoj slučaj v Medui hudo pretiraval. »Skodra« ni nobenih srbskih transportov prepeljavala, ker je medtem »Hamidie« začela pristanišče obstreljevati. Zahtevalo se je od njega s silo le, da rešuje vojake, ki so padli v morje, za kar so pa Črnogorci po mednarodnem pravu bili opravičeni. En sam Črnogorski orožnik je pomolil revolver strojevodji pod nos, drugim se pa ni tako pretlo, niti kapitanu Blažiču. Odplul je brez težav. Tudi očiščena izpoved kapitana je veliko milejša nego so bila prvotna poročila.

Glede te aiere so politični krogi v Belgradu čisto mirni, ker so prepričani da je ta afera na las podobna oni Prochazkovi. Po poročilu iz Medue je jasno, da bodo Črnogorske oblasti dokazale, da so v bistvu korektno postopale. Kar se mirovnihi pogajanj med Zavezniki in Turki tče poroča Martin iz Londona, da so balkanski diplomatski krogi v Londonu naravnost presenečeni pred tem, da se zdi-jo velesilam pogoji balkanskih zaveznikov pretirani. Saj v pogojih ni ničesar, kar bi se ne zahtevalo že pri pogajanjih v Londonu, posebno ni nova zahteva po vojni odškodnini. Balkanski diplomatski krogi izjav-

ljajo, da so velesile v zmoti, ako mislijo, da čajo Zavezniki s svojimi pogoji orientatsko kupčijo. To ne! Balkanski Zavezniki mislijo s svojimi pogoji čisto resno; na velesilah je tedaj, da dosežejo s svojimi sredstvi med Zavezniki in Turčijo sporazum.

lajo, da so velesile v zmoti, ako mislijo, da čajo Zavezniki s svojimi pogoji orientatsko kupčijo. To ne! Balkanski Zavezniki mislijo s svojimi pogoji čisto resno; na velesilah je tedaj, da dosežejo s svojimi sredstvi med Zavezniki in Turčijo sporazum.

lajo, da so velesile v zmoti, ako mislijo, da čajo Zavezniki s svojimi pogoji orientatsko kupčijo. To ne! Balkanski Zavezniki mislijo s svojimi pogoji čisto resno; na velesilah je tedaj, da dosežejo s svojimi sredstvi med Zavezniki in Turčijo sporazum.

lajo, da so velesile v zmoti, ako mislijo, da čajo Zavezniki s svojimi pogoji orientatsko kupčijo. To ne! Balkanski Zavezniki mislijo s svojimi pogoji čisto resno; na velesilah je tedaj, da dosežejo s svojimi sredstvi med Zavezniki in Turčijo sporazum.

Vojna.

MEDNARODNA SITUACIJA.

Avstro-ogrski diplomatski poslovodja na Cetinju Wenizettel je dobil od svoje vlade nalogo, da napravi pri Črnogorski vladi energične korake radi dogodkov v Djakovi in v Sv. Ivanu Meduanskem in radi bombardiranja Skadra. To je poročilo »Fremdenblatta«, in s tem stopi napetost med Črno goro in Avstrijo, v novo fazo, o kateri se ne da reči ni za las nič gotovega, kako se konča. Kajti zahteve Avstrije napram Črni gori so takšne, da se čuti Črna gora užaljena, ker se ne respektira njene suverenitete. Avstrija zahteva:

1. Črna gora mora pripustiti prost odhod vseh nekombatantov iz Skadra.

2. Črna gora mora dati primerna pojasnila o umoru, izvršenem na katoliškem župniku patru Paliču v Djakovici, Avstro-Ogrska je že pred par dnevi zahtevala, da Črna gora pripusti, da izvrši preiskavo katoliški škof v Skoplju Miedija ob navzočnosti avstrijskega konzulata.

3. Avstro-ogrška vlada zahteva, da ustavi Črna gora vse nasilne konverzicije v Albaniji in da Črnogorci ne smejo prisiliti, kakor so to baje storili dosedaj, katoliških Albancev k prestopu k pravoslavni cerkvi.

4. Avstro-Ogrska zahteva zadoščenje za nasilja, izvršena nad parnikom Ugro-Croate »Skodra«, kate-rega so baje prisilili, da je služil Srbom v transportne svrhe.

Kakor poroča »N. W. T.« je kralj Nikola na te zahteve odgovoril, da mu je zelo žal, da sliši, da so vsled obstreljevanja Skadra trpeli tudi avstro-ogrski podaniki in bo dal tozadevna navodila, da se mestu kolikor mogoče prizanaša in obstreljujejo le forti. Glede umora patra Paliča Črnogorska vlada, sklicujoč se na svojo suvereniteto, odklanja, da bi se k preiskavi pripustil avstro-ogrski funkcionar. Glede »Skodre« zahteva monarhija strogo kaznovanje krivcev, dasi Črna gora izjavlja, da so poročila o tej aferi zelo pretirana. Krogi zunanjega ministrstva izjavljajo, da je ta odgovor popolnoma nezadosten in da bo Avstro-Ogrska stavila Črni gori kratkoročen ultimatum. Baje je s tem konflikt med obema državama poistren. Kakšne bodo posledice tega, je težko ugibati.

Načrt za medaljo,

ki jo bodo za veliko noč dobili vsi diplomati, državniki in poslanci, ki so dosegli velike zasluge za izboljšanje državne blaginje. (Na traku bo napisano: Vstal je. Ni ga tu — namreč denarja.)

lajo, da so velesile v zmoti, ako mislijo, da čajo Zavezniki s svojimi pogoji orientatsko kupčijo. To ne! Balkanski Zavezniki mislijo s svojimi pogoji čisto resno; na velesilah je tedaj, da dosežejo s svojimi sredstvi med Zavezniki in Turčijo sporazum.

Slovenska zemlja.

Iz Vinice.

Dne 14. marca je bil naš čača Jurič-Kralj zelo lepo oblečen. Bil je kakor bi ga iz skatlice vzel. Lasje ostriženi ala Bulange, brada obrita, obleka nova, klohub lep, ala Steif, linder. Voz se je pripeljal prav pred farovž in Jurič se je ponosno vsedel vanj. Kam se je peljal? V Črnomelj. Dva šolarja sta šla v šolo. Prvi pravi: danes bomo imeli krščanski nauk. Drugi pravi: O ne, danes je šel župnik po Jarca v Črnomelj. Solar se je čudil, kakega Jarca bo župnik pripeljal. Njegov součenec ga je ponučil, da je Jarec poslanec, ki je izposloval, da Jurič kraljuje na Vinici — Šterku pa je speljal cesto iz Črnomlja. Jarec bi se lahko sam pripeljal na Vinico, ampak Jurič Kralju je hotel po poti potožiti svoje težave. Vsled denarnih razmer se je Jurič tako zmešal, da je v cerkvi že vse narobe. Zadnjič je hotel obhajati s praznim kelihom. Jurič Kralj in Šterk sta sedaj zelo zadovoljna, ker se bodo vse želje izpolnile. Šterk bo dobil avtomobil, da bo vozil svoje blago iz Črnomlja. Tako bo Jarec plačal one, ki so ga izvolili za poslanca. »Domoljub« pravi, da se dovoljenje za kavarno na Vinici ni odklonilo za to, ker bi se v nji prodajale stvari, ki jih Jurič ne zna jesti — ampak zato, ker bi bili tam napredni časopisi. Ampak ti listi bi vkljub svoji naprednosti ne delali toliko pohujšanja, kakor ga dela Jurič v svojem farovžu. Zalostno pa je, da pri nas popi vladajo in ovirajo razvoj obrti in podjetnosti. Zato je Avstrija v tem oziru daleč za drugimi državami, kjer ne vladajo razni Juriči.

LISTEK

M. ZEVAKO:

V sencu jezuita.

(Dalje.)

»Izberite si, gospod De Monklar; podvrzite se, ali pa se uprite naravnost. V prvem slučaju je neizogibno, da Lantné umre; v drugem vem, kaj mi je storiti...«

»Ne podvržem se!« je zarjul Monklar. »In ti, peklenski menih, ne uideš živ iz te sobe!«

Tako govoreč, je planil veliki profos kvišku in skočil med Lojola in med vrata.

Lojola, nič manj uren od njega, se je umeknil za veliko pisalno mizo. Monklar pa je bušil v krohot. »Držim te!« je dejal.

Lojola je skomizgnil z ramami. Vzdignil je roke in vzkliknil:

»O, Gospod, naj se zgodi tvoja volja! Ako je prišla ura, ko se mi je vrniti v tvoje krilo, bodi blagoslovljena ta ura! In gorje njim, ki ne razumejo Abrahama, ki je privezal svojega sina na oltar daritve in prijel za nož, da ga žrtvuje! Gorje njim, ki se ne spominjajo, da si poslal v grm nedolžno jagnje v nadomestilo za sinu Abrahamovega!«

Monklar je obstal kakor vkopan.

»Kaj pravi? je zamrmral veliki profos.

»Izgubljen je!« si je mislil Lojola.

Na glas pa je vprašal hladno: »Ubijte me, gospod, saj vidite, da se ne branim. Cesa še čakate?«

»Kaj ste rekli prej?«

»Nič posebnega... razen, da se Abraham ni obotavljal seči po nožu, da žrtvuje svojega sina!«

»Ali niste rekli, da je sam Bog poslal jagnje...?«

»Brezumnež,« je zagrmel menih, »kdo ti pravi, da se v poslednjem trenutku ne bo pojavilo jagnje v grmu? Kdo ti pravi, da Bog ni hotel preizkusiti tvoje vere in zvestobe, kakor je preizkusil vero in zvestobo Abrahamovo? Kdo ti pravi, da bo dovolil, da se ta strašna žrtev res dovrši! Obtožuješ nas, sin moj! Ali misliš, da je naša duša res brez človeškega čuvstva in da naše srce ne utripa ravno tako kakor tvoje? Ali ne razumeš... Toda ne, ne!... Ničesar nisem rekel, le sunite!«

»Rotim vas,« je vzkliknil Monklar v deliriju, povejte vse do kraja! Oh, ali je mogoče, da vas razumem prav!... Ali je mogoče, da slutim vso jasno resnico?«

»Naj bo! Ali ne razumete, ubogi in zbegani oče, da je množici treba zdravnih zglede... Ali ne razumete, da mora zaradi Pariza in zaradi blagor svete Cerkve Lantné brezpogojno na morišče? In ne razumete li tudi, da je vse pripravljeno v njegovo rešitev, tako da niti

ne bo oškodovan ugled gosposke, niti ne izgubite vi svojega sina in yisokega staleža, ki ga zavzemate?« Monklarju je padlo orožje iz rok ki ga je bil že dvignil nad menihom. »Moj sin bo torej rešen?« je zajecjal. »Povedal sem vam že preveč!« je vzkliknil Lojola. »Vam na ljubo sem prelomil pravilo našega reda, ki hoče, da izkazuje sleherni člen velikemu mojstru pokorščino, ne da bi mu bilo treba razlagati, kako in kaj.« Monklar se je poklonil do tal. Nesrečnež! Verjel mu je!... Bil je prepričan, da ga je hotel Lojola samo izkušati. »Kaj naj storim, da pozabite moje brezbožne besede?« je zamrmral. »Kakšne besede, sin moj? Ničesar nisem slišal, razen tega, da se podvržete!« »Da, da!« »In razen tega, da verujete v moč in oblast naše družbe!« »Da — oh, da!« »In da verujete v vsegamočnost tu navzočega velikega mojstra!« »Da, da!« je ponovil Monklar, povešaje čelo. »Preostaja vam torej le še, da ukažete sami, naj odvedejo zločinca, ki je napadel v moji osebi Krista samega, pod vesala!« Trepet je izpreletel Monklarja od nog do glave.

»In zdaj, ko je govoril mojster Družbe, doda človek, dasi ne odobravate slabosti, ki jo kaže proti vam: Bodite brez strahu: vaš sin ne pojde iz te hiše. Ukrenil sem vse. V petih minutah bo v vašem naročju.« Monklar je zakričal v strašni radosti. »Oče!« je vzkliknil, »kadarkoli ukažete, žrtvujem za vas svoje življenje!« »Žurite se, sin moj!« je velel Lojola smehljaje. »Stražniki!« je zaklical Monklar z grmečim glasom. Obenem pa je prijel Lojola za roke: »Prečastiti oče!« je dejal s prosečim glasom, »ali mi prisežete, da bo otet?« »Prisežem vam... vaš sin bo otet.« »Ali mi prisežete,« je povzel Monklar trepetaje, »da ne pojde iz te hiše?« »Prisežem vam, da vaš sin ne pojde iz te hiše!« Sam pri sebi pa je dodal Lojola: »Toda, ker ne vem, ali je Lantné Monklarjev sin, nisem primoran držati te prisege.« Med tem pa so prihletli stražniki na klic velikega profosa in odprli kabinetova vrata. In Monklar je videl

»In zdaj, ko je govoril mojster Družbe, doda človek, dasi ne odobravate slabosti, ki jo kaže proti vam: Bodite brez strahu: vaš sin ne pojde iz te hiše. Ukrenil sem vse. V petih minutah bo v vašem naročju.« Monklar je zakričal v strašni radosti. »Oče!« je vzkliknil, »kadarkoli ukažete, žrtvujem za vas svoje življenje!« »Žurite se, sin moj!« je velel Lojola smehljaje. »Stražniki!« je zaklical Monklar z grmečim glasom. Obenem pa je prijel Lojola za roke: »Prečastiti oče!« je dejal s prosečim glasom, »ali mi prisežete, da bo otet?« »Prisežem vam... vaš sin bo otet.« »Ali mi prisežete,« je povzel Monklar trepetaje, »da ne pojde iz te hiše?« »Prisežem vam, da vaš sin ne pojde iz te hiše!« Sam pri sebi pa je dodal Lojola: »Toda, ker ne vem, ali je Lantné Monklarjev sin, nisem primoran držati te prisege.« Med tem pa so prihletli stražniki na klic velikega profosa in odprli kabinetova vrata. In Monklar je videl

»In zdaj, ko je govoril mojster Družbe, doda človek, dasi ne odobravate slabosti, ki jo kaže proti vam: Bodite brez strahu: vaš sin ne pojde iz te hiše. Ukrenil sem vse. V petih minutah bo v vašem naročju.« Monklar je zakričal v strašni radosti. »Oče!« je vzkliknil, »kadarkoli ukažete, žrtvujem za vas svoje življenje!« »Žurite se, sin moj!« je velel Lojola smehljaje. »Stražniki!« je zaklical Monklar z grmečim glasom. Obenem pa je prijel Lojola za roke: »Prečastiti oče!« je dejal s prosečim glasom, »ali mi prisežete, da bo otet?« »Prisežem vam... vaš sin bo otet.« »Ali mi prisežete,« je povzel Monklar trepetaje, »da ne pojde iz te hiše?« »Prisežem vam, da vaš sin ne pojde iz te hiše!« Sam pri sebi pa je dodal Lojola: »Toda, ker ne vem, ali je Lantné Monklarjev sin, nisem primoran držati te prisege.« Med tem pa so prihletli stražniki na klic velikega profosa in odprli kabinetova vrata. In Monklar je videl

»In zdaj, ko je govoril mojster Družbe, doda človek, dasi ne odobravate slabosti, ki jo kaže proti vam: Bodite brez strahu: vaš sin ne pojde iz te hiše. Ukrenil sem vse. V petih minutah bo v vašem naročju.« Monklar je zakričal v strašni radosti. »Oče!« je vzkliknil, »kadarkoli ukažete, žrtvujem za vas svoje življenje!« »Žurite se, sin moj!« je velel Lojola smehljaje. »Stražniki!« je zaklical Monklar z grmečim glasom. Obenem pa je prijel Lojola za roke: »Prečastiti oče!« je dejal s prosečim glasom, »ali mi prisežete, da bo otet?« »Prisežem vam... vaš sin bo otet.« »Ali mi prisežete,« je povzel Monklar trepetaje, »da ne pojde iz te hiše?« »Prisežem vam, da vaš sin ne pojde iz te hiše!« Sam pri sebi pa je dodal Lojola: »Toda, ker ne vem, ali je Lantné Monklarjev sin, nisem primoran držati te prisege.« Med tem pa so prihletli stražniki na klic velikega profosa in odprli kabinetova vrata. In Monklar je videl

»In zdaj, ko je govoril mojster Družbe, doda človek, dasi ne odobravate slabosti, ki jo kaže proti vam: Bodite brez strahu: vaš sin ne pojde iz te hiše. Ukrenil sem vse. V petih minutah bo v vašem naročju.« Monklar je zakričal v strašni radosti. »Oče!« je vzkliknil, »kadarkoli ukažete, žrtvujem za vas svoje življenje!« »Žurite se, sin moj!« je velel Lojola smehljaje. »Stražniki!« je zaklical Monklar z grmečim glasom. Obenem pa je prijel Lojola za roke: »Prečastiti oče!« je dejal s prosečim glasom, »ali mi prisežete, da bo otet?« »Prisežem vam... vaš sin bo otet.« »Ali mi prisežete,« je povzel Monklar trepetaje, »da ne pojde iz te hiše?« »Prisežem vam, da vaš sin ne pojde iz te hiše!« Sam pri sebi pa je dodal Lojola: »Toda, ker ne vem, ali je Lantné Monklarjev sin, nisem primoran držati te prisege.« Med tem pa so prihletli stražniki na klic velikega profosa in odprli kabinetova vrata. In Monklar je videl

»In zdaj, ko je govoril mojster Družbe, doda človek, dasi ne odobravate slabosti, ki jo kaže proti vam: Bodite brez strahu: vaš sin ne pojde iz te hiše. Ukrenil sem vse. V petih minutah bo v vašem naročju.« Monklar je zakričal v strašni radosti. »Oče!« je vzkliknil, »kadarkoli ukažete, žrtvujem za vas svoje življenje!« »Žurite se, sin moj!« je velel Lojola smehljaje. »Stražniki!« je zaklical Monklar z grmečim glasom. Obenem pa je prijel Lojola za roke: »Prečastiti oče!« je dejal s prosečim glasom, »ali mi prisežete, da bo otet?« »Prisežem vam... vaš sin bo otet.« »Ali mi prisežete,« je povzel Monklar trepetaje, »da ne pojde iz te hiše?« »Prisežem vam, da vaš sin ne pojde iz te hiše!« Sam pri sebi pa je dodal Lojola: »Toda, ker ne vem, ali je Lantné Monklarjev sin, nisem primoran držati te prisege.« Med tem pa so prihletli stražniki na klic velikega profosa in odprli kabinetova vrata. In Monklar je videl

»In zdaj, ko je govoril mojster Družbe, doda človek, dasi ne odobravate slabosti, ki jo kaže proti vam: Bodite brez strahu: vaš sin ne pojde iz te hiše. Ukrenil sem vse. V petih minutah bo v vašem naročju.« Monklar je zakričal v strašni radosti. »Oče!« je vzkliknil, »kadarkoli ukažete, žrtvujem za vas svoje življenje!« »Žurite se, sin moj!« je velel Lojola smehljaje. »Stražniki!« je zaklical Monklar z grmečim glasom. Obenem pa je prijel Lojola za roke: »Prečastiti oče!« je dejal s prosečim glasom, »ali mi prisežete, da bo otet?« »Prisežem vam... vaš sin bo otet.« »Ali mi prisežete,« je povzel Monklar trepetaje, »da ne pojde iz te hiše?« »Prisežem vam, da vaš sin ne pojde iz te hiše!« Sam pri sebi pa je dodal Lojola: »Toda, ker ne vem, ali je Lantné Monklarjev sin, nisem primoran držati te prisege.« Med tem pa so prihletli stražniki na klic velikega profosa in odprli kabinetova vrata. In Monklar je videl

»In zdaj, ko je govoril mojster Družbe, doda človek, dasi ne odobravate slabosti, ki jo kaže proti vam: Bodite brez strahu: vaš sin ne pojde iz te hiše. Ukrenil sem vse. V petih minutah bo v vašem naročju.« Monklar je zakričal v strašni radosti. »Oče!« je vzkliknil, »kadarkoli ukažete, žrtvujem za vas svoje življenje!« »Žurite se, sin moj!« je velel Lojola smehljaje. »Stražniki!« je zaklical Monklar z grmečim glasom. Obenem pa je prijel Lojola za roke: »Prečastiti oče!« je dejal s prosečim glasom, »ali mi prisežete, da bo otet?« »Prisežem vam... vaš sin bo otet.« »Ali mi prisežete,« je povzel Monklar trepetaje, »da ne pojde iz te hiše?« »Prisežem vam, da vaš sin ne pojde iz te hiše!« Sam pri sebi pa je dodal Lojola: »Toda, ker ne vem, ali je Lantné Monklarjev sin, nisem primoran držati te prisege.« Med tem pa so prihletli stražniki na klic velikega profosa in odprli kabinetova vrata. In Monklar je videl

Zužemberk Dvorski puški v odgovor.

Pri nas je res en Muhad paša, za lastnostmi lepimi se ponaša, kakor žaba napihuje, dve kocini navihuje, priliznjeno se ti spakuje, prepričanje svoje zatajuje, same hudobije kuje, komur more, le škoduje. Njega vsak naj občuduje in mu slavo poje — prikimuje, če ne, zelo se mu huduje. Kar vedno bil bi slavil rad, ta lep »deževnik« močerad. Če se za tume gre korist, zelen od same je zavisti in kakor mačka na podgane, preži na revne soobčane. Zato se nihče naj ne čudi, če v srcu vsakemu se studi in vsak tako se ga ogiba, kot bil bi cestna konjska figa. Zares postal je renegat, ta nekdanji Sokol-brat, ker mu s tem je dan pogoj, za njegov klaverni obstoj. Saj brez farških bi korit večkrat lačen bil kot sit in brez farških bi zaslug moral zgrabit za plug, al' postati mal oštr, mlinarček in še pastir. Sedaj ga prav skomina, brezplačen lov in divjačina, zato se zvija, kak' b' jo uganil in revno občino ociganil, da lov dobil bi pod roko, za slepo ceno kronico sto. Le to mu v bučo prav ne gre, da v odboru ljudje sede, ki niso šeme, so možje, bi dali mu nezaupnico, moralčno zaščitnico. Imel bi rad zarükance, ki bi mu šli na limance, bi kazal jim sladak obraz, podaril vinca poln glaz, da s tem bi lažje jih navdahnil in lov zastoj v malho vtaknil. Nato bi rigal, rezgal: »pa le sem jih v kozji rog ugnal in občino sem ogoljufal.« Tak je torej ta naš paša, ki se kot prazen klas ponaša, ki le takrat je duhovit, kadar vinca je nalič, vrh tega je še muzikant in političen komedijant in poln družih še pregrel za jezo in zabaven smeh.

Zužemberški šrapnel.

Dnevni pregled.

Vsem prijateljem, čitateljem in dopisnikom »Dneva« želj vesele praznike

Uredništvo.

»Dan« jutri ne izide, pač pa izide v ponedeljek in v torek ob navadnem času.

V ponedeljek prinese »Dan« zopet ilustrirano tedensko kroniko. V isti številki prinesemo zanimivo pismo iz Belgrada o položaju.

Korbarjeva pošta. Drugače ne moremo nasloviti teh vrstic, ker se ne more imenovati c. kr. pošta v Sp. Hrušici vsled že večkrat opisanih razmer avstrijska, četudi spada pod c. kr. pošto ravnateljstvo v Trstu. Mož je strokovnjak v zavijanju, kar je pokazal njegov zadnji, v kaki ljubljanski odvetniški pisarni zvrzani popravek. Da spoznajo ljudje tega javnega funkcionarja, ki je dajal prazne pole za pobotnice v podpis in izgubil občinske račune, ko bi jih bil moral pokazati, navajamo še sledeči slučaj: Zidar Sems iz Zgoranje Hrušice št. 24 je šel na vaje. Takoj prvi teden je poslala

Belgradu.

Pogled na Tebe — Belgrad starodavni, spominja mojih me mladostnih let, v njih sanjal sem o tvoji dobi slavni, ko z Lavdonom boril se je naš ded.

Oj, koliko sem slišal že o tebi, po gričih naših gre o tebi glas — priprosta pesem naša te velebi, pozna te vsaka že slovenska vas.

Ko nad valovi Donave sem lene pošiljal prvi s parnika pozdrav, izpolnil žele davno je gojene mi slike Tvoje radosti pojav.

Srce je v prsih sreče trepetalo, ko bližal sem se ti — popotnik mlad, kot da je solnce nad valovi vstalo, tako si vstal pred mano ti — Belgrad.

Minil je boj, že zmaga — ne posledna,

poklanja venec lavorik ti v dar, ki spleta srbska duša jih zavedna, in v pesmi vije srbski jih guslar.

Pettisočetne zdrobil si okove, človeštvu vrnil sužnje davnih dni, svobodne svoje gledaš zdaj sinove življenje novo iz starih tal kipi.

vojaška, oziroma politična oblast Semsovi ženi vzdrževalni donesek 18 K, po preteku vaj pa zopet 18 K. Ko je prišel Sems domov, je pa zvedel, da ni dobila žena še nobenega denarja, da si so ga dobile že žene njegovih vojaških tovarišev. Zato je šel na pristojno oblast, kjer je dobil potrdilo, da mu je bil denar pravilno po pošti odposlan. Potrdilo je dal Sems svoji ženi, ki je šla z njim na Korbarjevo pošto. V uradu je sedelo samo neko dekletce, zato je žena počakala, da se je prizibal še Korbar. Ko mu je pokazala potrdilo, ji je izplačal 18 K. Ker pa žena ni hotela oditi, jo je vprašal, čemu čaka, nakar mu je odvrnila, da še svojih ostalih 18 K. Nato jo je poslal iz sobe in je poklical slugo Dežmana. Po kratkem pomenku s tem je poslal Sems domov, češ da ji prinese popoldne Dežman denar, kar se je tudi zgodilo. Pribito je, da je imel Dežman svoje prste vmes. Stvar ima sodnija v rokah. Mi pa vprašamo c. kr. pošto ravnateljstvo v Trstu: Ali je naznanil Korbar poštnega slugo in ga spodil iz službe, ko je bil vendar prepričan, da je pridržal Semsov denar? Ali ni isti Dežman bil poštni sluga še 24. februarja t. l. torej precej mesecev po aferi s Semsovim denarjem? Kaj si bi n. pr. mislili o gospodarju, ki mu dela hlapec vedno škodo, pa ga le še drži pri sebi? Sicer pa, kako je s tistim obračunom glede pavšala za dve poštni slugi, o katerem govori Korbar, da ga je napravil s poštnim ravnateljstvom v Trstu? Sam pravi, da ga dolžimo, da je vtaknil pavšal za enega slugo v svoj žep. No, če ga ni vrnil ravnateljstvu in ga ni vtaknil v žep, ga je pa spravil kam drugam, ker ga ni mogel dati slugi, ki ga ni imel. Kdaj pa je delal obračun s poštnim ravnateljstvom? Ali morda šele prav pred kratkim, ko je šla pritožba na ministrstvo? Saj mu je vendar še novembra 1912 zabičilo ravnateljstvo, da se mora pokoriti in imeti dve slugi (dopis z dne 11. novembra 1912, št. 37.571/4) H koncu svetujemo Korbarju, sledeči popravek: Ni res, da bi bil imel jaz kot župan sitnosti s Semsovim denarjem in da se pri meni poštno položnice ne podpišejo vedno, res pa je, da Semsova ni podpisala in da je res, kar ste pisali. Tudi je res, da je mislilo c. kr. pošto ravnateljstvo v Trstu na podlagi mojega uradnega poročila, da nisem imel le mimogrede dveh poštnih slug, kar pa ni res. Enako je res, da je izjavil poštni komisar dr. Zorn, da nisem ravnal pravilno v slučaju Dežman, in da nisem nikogar odslodil od svoje mize, kajti k njej se ne vsede nikdo, ki ima več kot jaz. Dalje priznavam, da je res, kar sem trdil v popravku z dne 20. t. m., da se namreč pritožujejo ljudje že leta in leta, kar sem priznal s tem, da sem potrdil, da se zadnje leto množijo pritožbe, a to mi je žaljivo ušlo.

Iz seje deželne odbora kranjskega. Glede nameravane zgradbe elektrarne na ljubljanski sklene deželni odbor, da iz gospodarskih ozirrov ni v stanu pritrditi nameri mestne občine ljubljanske, zgraditi ob ljubljanski elektrarno in vsled tega ne bo dovolil najetja posojila v ta namen, oziroma ne bo stavil deželnemu zboru tozadavnega predloga. — Provizornim paznikom deželne prisilne delavnice se imenuje Ignacij Pevc. — Stavbenemu adjunktju Dragotin Gostinčiču se dovolil izstop iz deželne službe s 30. aprilom 1913.

Ljudskošolska služba. Dopust se je dovolil oboleti učiteljici Mariji Mlakar na Vrhniki; nameščala jo bo

Bodočnost jasna ti poljublja čelo, krog tebe mesta nova se množe, Prosveta — Svoboda — Napredek — Delo, hram nove sreče narodu grade.

Služiti rodu mora mu, desnica, življenje celo naroda je last, le z mečem v roki brani se pravica, le z bojem reši naroda se čast!

Ne prošnje, tožbe, stok in zdihovanje nič ne pomaga klanjanje do tal — le miloščino in pomilovanje dobi za dar, kdor milost je iskal.

Kdor je junak, veruje svoji sili, na sebi sužnjih ne trpi verig! Kdaj sužnji drugi bodo se vzbudili kdaj vtihnili tlačene bo raje krik? ...

Pogled na Tebe Belgrad starodavni odgrinja sanje mi bodočih let — ko vrne čas se, kakor nekdanj slavno, ko prost Slovan bo — prost slovenski svet.

Blagorodnemu gospodu

Mihajlu Moleroviču poklanja

Fr. Radešček.

suplentinja Hermina Kobal, zdaj na Blatni Brezovici; obolelo učiteljico Rozo Černe v Rudniku bo nameščala dosedanja suplentinja Marija Habec v Zg. Siški. Obolelo učiteljico Marijo Mohorčič v Šturiji bo nameščala izprašana učiteljska kandidatinja gdč. Ljudmila Kavš.

Razmere na trgu v Kranju. V ponedeljek dne 17. t. m. je bil v Kranju, kakor po navadi, tržni dan. Posebno so ljudje ta dan kupovali mesenino (šunke, klobase, itd.) za praznike. Naenkrat se je vse polno kupovalcev zbralo okrog štanta, na katerem je prodajal Janez Jeršin, mesar iz Kranja. Zakaj so vsi hoteli kupiti pri njem? Zato ker je dajal dobro vago. To je silno razjezilo njegovega soseda, mesarja Franceca Jezerška, po domače Kodelačeva Franceljna. iz Gase. Začel je razsajati in vpiti nad Jeršinom: »Le počakaj, ti že pokažem, ker ne prodajaš natančno po vagi! Poklical bom policajla!« Jeršin se je pa odrezal: »To me prav nič ne briga, kaj ti čelustaj. Jaz lahko svoje blago prodajam in tehtam kakor hočem. Tebe ne bom dovoljenja prosil.« Jezeršek je umolknil in se je jezil, ker je vse drlo k Jeršinu, ne pa k njemu, ki se tako natančno vage drži in preklancano pazi, da ja ne bi pol grama preveč dal. Ljudje, ki so videli ta prizor, so se po pravici jezili, na natančnega mesarja, in so rajši kupovali pri Jeršinu. Seveda ima vsak rajši boljše vago kakor slabo. Sicer bi bilo pa treba, da bi se enkrat predramilo tudi županstvo v Kranju in pogledalo malo na trg, kako se tehta in prodaja, posebno pa še, kako preklancovalci delajo draginjo. Pa jim nobeden na prste ne stopi. Kranjskim magnatom je vseeno, če drago kupujejo na trgu, ker imajo dovolj denarja, nam revežem pa ni vseeno. Mestni očetje, napravite red in preženite preklancovalce.

Pri streljanju ponesrečil. 14letni posestnikov sin France Kodolja iz Vrhpolja pri Vipavi si je kupil velik, star in otel ključ, katerega je hotel porabiti za streljanje. Dne 8. t. m. je natlačil ključ s smodnikom in je prižgal. Strel je šel naravnost, kakor iz samokresa. To je dečka ojunalo, da je drugič natlačil smodnik v ključ in prižgal. To pot pa je strel udaril nazaj in je zadel dečka v glavo, tako da se je hipoma zgrudil nezavesten na tla. Smrtno nevarno ranjenega Kodolja so prenesli v očetovo hišo, kjer je v torek, dne 18. t. m. vsled zadobljene rane umrl.

Požar. Pretekli petek okrog štirihter jutraj je izbruhnil na zadnji strani hiše posestnice Marije Prosenec v Gorenji Dobravi pri Brdu, velik ogenj, ki se je vsled suhote hitro razširil in se oprjel tudi gospodarskega poslopja. Hiša je z gospodarskim poslopjem vred v nekaj urah do tal pogorela. Zgorelo je seno, poljsko in hišno orodje in pet prašičev. Prebivalci so se le v naglici rešili iz goreče hiše. Škoda znaša okrog 1300 K. Pravijo, da gre tu za požig.

Arretacija cigana. V torek je orožništvo arretiralo v Laniščih 45letnega cigana Franca Hudoroviča, katerega je iskalo okrajno sodišče v Logatcu radi goljufije. Hudoroviča so izročili okrajn. sodišču v Ljubljano.

Se ena arretacija. V sredo je orožništvo arretiralo nekega posestnika iz Toškega čela pri Sent Vidu nad Ljubljano, ker je bil močno na sumu, da je jeseni preteklega leta izvršil več poljskih tatvin. Posestnika je orožništvo izročilo deželnemu sodišču v Ljubljani.

Neumnost je najdražja stvar na svetu, pravijo po pravici. Samo neumnost kupuje slabo blago, ker ne ve da je denar za slabo blago proč vržen. Pameten človek pa pri kupovanju blaga v prvi vrsti pazi na njegovo kakovost. Naše gospodinjice so pametne, zato pa kupujejo samo Kolinsko kavno primes, ki so jo spoznale kot najboljši kavni primatek; saj samo ona da kavi izvrsten okus, prijeten vonj in lepo barvo, torej lastnosti, ki jih mora imeti dobra kava. Kolinska kavna primes se je našim gospodinjicam priljubila kot izvrstno, obenem pa tudi kot edino pristno domače blago te vrste. — Pri nakupovanju pazite na varstveno znamko »Sokol«, ki jamči za izboren obseg!

Slovensko gledališče v Mariboru. Prihodnja predstava v nedeljo 6. aprila ob polu 8. uri zvečer »Naš župnik gospod Jakob«, ljudska igra v 4. dejanjih. Slavno občinstvo opozarjamo, da ta igra ni zamenjati z Anzengruberjevim »Dolskim župnikom« (»Der Pfarrer von Kirchfeld«). Igra »Naš župnik gospod Jakob« je lepa ljudska igra znamenitega ruskega pisatelja S. Puškina in nima nikake podobnosti z »Dolskim župnikom«. Sezona se zaključuje 20. aprila z narodno igro »Rokovnjači«.

Drobitž iz Stajerske. Po Gradcu zopet cvete tatvina telefonskih slušal. — V Riegersburgu na

zap. Stajerskem, je bil napaden tik pred svojo hišo posestnik Knotz, ko se je vračal od sejma. Ko je Knotz začel klicati na pomoč, je napadalec pobegnil. Napadeni je imel pri sebi večjo svoto denarja. — V Brucku so prijeli ključavničarja Omana od Sv. Petra pri Mariboru. Stepel se je z mestnimi stražniki. — V Dobrošah pri Celju sta prišla k posestnici Lipovšek neki mož in neka ženska ter pravila, da jima je vse pogorelo. Lipovšekova ju je obdržala čez noč, jutraj pa, ko ju je hotela buditi, ju že ni bilo več. Vzela sta seboj tudi svojine za 130 K. — V Hraštniku je prišlo med rudarji Kordon, Kolar, Križnik in Žabkar, radi ljubosumnosti do strašnega pojoja, Križnik je bil od Kordona zaboden, Kordon pa od Žabkarja napreje pobit, na to pa tudi zaboden. — V Ptujtu sta uskočila, kot smo že poročali, vjietnika Mihelič in Vidovič. Pobegnila sta na Hrvaško in sicer najprej v Dubrovo, potem pa v Lovran, koder so jih pa začeli loviti. Hitela sta k Dravi, katero je hotel Mihelič preplaviti. Prišel je v vrtince in utonil. Vidovič se je sedaj sam javil pri okrož. sodniji v Mariboru.

Grozna nevesta. Iz Maka na Ogrskem poročajo: 25letnega instalaterja Janeza Nemetha je pregovorila njegova ljubica, sestra mlinarja Jožefa Szendi-Horvatha, naj se zavaruje za 8000 kron in naj da izstaviti polico na njeno ime. Komaj je bila polica veljavna, je nevesta skupaj s svojim bratom umorila svojega ženina ter vrgla truplo na železniški tir. Vlak je truplo raztrgal na kosce. Dekle je pri zaslišanju priznala zločin. Obenem pa je izpovedala, da so se zavarovali na skupno vsoto 52.000 kron. Vseh osem mož je umorila.

Velikanska eksplozija bomb. V Vadovcah, v neki hiši se je pripetila dne 18. t. m. velikanska in grozna eksplozija bomb, ki je uničila celo hišo. Preiskava je dognala, da je bila v stanovanju neke tamošnje trgovke napravljena cela tovarna za bombe.

Težka nesreča v plavžu. V plavžu dortmundske nemško-luksemburške rudarske družbe se je pripetila dne 20. marca t. l. velika nesreča. Žareče mase so namreč nenadoma padle na tekoče železo, katerega so potisnile iz peči. Pri tem je bilo okrog 15 oseb težko ranjenih.

Kolera v Rusiji. V kraju Sebrino blizu Sampagusa je izbruhnila te dni epidemija, podobna koleri. 30 oseb je že umrlo.

Vojak ustrelil častnika z maščevanja. Dne 19. marca t. l. je imela tešinska garnizija nočne vaje. Na povratku je vstrelil neki rezervist-desetnik nadporočnika Šramka iz puške v hrbet. Desetnik je izvršil umor z maščevanja, ker ga je nadporočnik radi nekega pregreška poklical na odgovor. Nadporočnik je bil pri svojih tovariših in pri moštvu zelo priljubljen.

Temna zgodba. Pater Hrachovsky v Kolinu je te dni izginil. Imel je razmerje s svojo služkinjo Pavlikovo, ki je tudi pred kratkim neznanu kam izginila. Kmalu potem, so jo potegnili iz reke. Govorilo se je, da je Hrachovsky kriv njene smrti, vsled česar so ga ljudje večkrat javno na cesti ozmerjali. Kam je Hrachovsky odšel, se doslej še ne ve.

Ljubljana.

Priziv proti službeni pragmatiki mestnih uradnikov so vložili nemški svetovalci in sicer proti določiti glede jezikovne kvalifikacije ter glede prisilcev s študijami in izpiti, ki bi si jih pridobili na srednjih ali visokih šolah pod ogrsko krono. Priziv je naslovljen na deželno vlado in na deželni odbor.

Vsak Slovenec naj za veličino sprša svojo vest. Ali sem voščil vsem znancem in prijateljem vesele praznike, Ali sem rabil pri tem samo sokolske in cirilmetodove razglednice? Ali sem nakupil piruhov v obliki srečk za umetniško loterijo?

Slovenska umetniška loterija. Kdor pozna podrobno delo v sokolskih društvih, čitalnicah in pevskih društvih, pozna tudi lepi idealizem sodelujočih, posebno onih — revnejšega stanu. Po uro daleč in še več prihajajo mladi fantje naravnost od težkega dela — mnogokrat brez gorkoga grizljaja — ob lepem in slabem vremenu v telovadnico, k pevskim ali gledališnim vajah. In s kakim veseljem se doma uče svojih vlog! (Če bi se vse privedite vršile samo zaradi teh idealnih src samih, bi že v tem bilo plačilo truda.) Za vso svojo veliko ljubezen navadno ne sprejmejo niti hvale niti nagrade in — bi je tudi ne hoteli sprejeti. Ali ni letos posebno lepa prilika razveseliti vendar te marljive narodne delavce s skromno nagrado, s prav slovenskimi piruhji: s srečkami slovenske umetni-

ške loterije — Vsako društvo naj bi kupilo primerno število srečk in obdarovalo svoje najmarljivejše člane, ta skromen dar bi v njih srcih zaletil le še večjo ljubezen do društva. — Društva (v mislih so mi posebno odsekaj »Sok. Domov« in Čitalnice) pa naj bi nekaj srečk kupilo tudi zase. V društvenih lokalih so stene navadno gole in hladne k večjemu te še neljubo dirne kak židovski fabrikat kot kričeč oljnat madež. — Za slučaj, da bi sreča bila ugodna in bi društvo zadelo umotvor, bi od umotvora na primernem kraju kakor ljubeč — naš — pozdrav šlo po dvorani... Če bi se pa sreča društva ne nasmešnila, bi društvo odškodovalo popolnoma zavest, da je položilo svoj dolžni obolus v prid našim umetnikom in s tem vršilo svojo kulturno nalogo. Društva uresničite velikonočni pozdrav našim umetnikom!

Sloven. sokolska zveza. Bratje! Naznanjamo vam, da je zvezno predsedstvo profi odloku c. kr. deželnega predsedništva, glasom katerega se nam naš zlet prepoveduje, vložilo pritožbo na c. kr. ministrstvo za notranje zadeve, tudi je zvezni podpredstojatelj brat dr. Anton Rybář že osebno interveniral pri ministstvu. Zletne priprave vrše se naprej! — Bratskim društvom naznanjamo, da je »Slovenska sokolska zveza« povelila zalogo gramofonskih plošč k zletnim prostim vajah, edino-le bratu Milko Krapešu v Ljubljani Originalne plošče, fabrikat svetovno znane tvrdke »Odeon« staneje skupaj K 9, s poštnino K 10. Plošče, katere so v vsakem oziru kar najbolje uspele, toplo priporočamo!

Iz gledališke pisarne. Definitivni program za velikonočne praznike je sledeči: V nedeljo, dne 23. marca (nepar) ob 7. zvečer prvič v sezoni Puccinijeva velika opera »Tosca«. V ponedeljek ob 3. popoldne (izven abonementa, lože nepar) opereta »Jesenski manever«, ob 7. zvečer za par »Tosca«. V torek ob 3. popoldne (izven abonementa, lože nepar) »Orpheus v podzemlju«, ob 7. zvečer Ivana Cankarja »Kralj na Betajnovi« z gospodom Ignacijem Borštnikom v vlogi Kantorja kot gostom.

Simon Gregorčičeva javna ljudska knjižnica v Ljubljani, Wolfova ulica 10/1, ostane na velikonočno nedeljo in ponedeljek za občinstvo zaprta. Knjižnica se tem potom iskreno zahvaljuje gg. I. C. iz Ljubljane in I. C. iz Gospe Svete na Koroskem za krasne darovane knjige.

Tajništvo N. S. Z. naznanja, da so uradni prostori na veliko soboto in nedeljo zaprti, pač pa so uradne ure na praznik v ponedeljek in torek kot po navadi od 9.—12. ure popoldne.

V vozovih električne cestne železnice so bili od mesca sušca lanskega leta pa dosedaj najdeni sledeči predmeti: 10 dežnikov in solnčnikov, 9 različnih sprehajalnih palic, 4 pari rokavic, 1 par otroških čevljev, pelerina, 5 parov manšet, prtč, denarnica z manjšo vsoto denarja, obrisača z milom in glavnikom, ženska ročna torbica z rožnim vencem in robcem, dekliska havbica, črna prazna pompadura, Slovenski molitvenik in črn mufr.

Nesreča. Ko se je v četrtek popoldne po Tržaški cesti s kolesom peljal krojaški pomočnik Avgust Jezeršek, mu je vsled posute ceste spodrsnilo, da je padel na hodnik ter se zadel v učiteljevo vdovo Leopoldino Čebinovo tako močno, da je tudi ta padla in obležala nezavestna. O nesrečenko so mimo idoč sprevrili k zavesti, potem jo pa spremili domov.

Z ribjega trga. Zadnje dni tega tedna je bil ljubljanski ribji trg razmeroma bogato založen z raznovrstnimi ribami. Posebno lepi so bili krapi in ščuke. Tudi klinov, črnook in drugih ri' manjše vrednosti je bilo dovolj. Žab ni bilo posebno veliko, polžev pa skoro nič. Cene blagu vseh vrst so bile znatne in tudi posamič visoke.

Umrl so v Ljubljani: Helena Končan, zasebnica, 75 let. — Marija Moller, vpokojenega želez. strojevodja vdova, 66 let. — Ivana Čančar, hči mizarskega pomočnika, 16 mesecev. — Marija Stanko, hči tovarniškega delavca, 4 leta. — Vinko Zeleznikar, poljski dninar, 31 let.

Kinematograf »Ideal«. Spored za nedeljo in ponedeljek. Glavna privlačnost je velikanska detektivska drama »Senca noči« in »Izgubljeni naslov« (Maks Linder). Tudi ostale slike so najnovejše učinkovitosti, kakor I. Gaumontov teden, 2. Trio Hamelin. (Koloriran varietetni film.) 3. Pustni torek. (Humoreska.) 4. Serija St. Gotthard. (Od Andermatta do Airolo. Kolor. potovalna slika.) 5. Smrt Lukrecije. (Drama iz rimske zgodovine. Krasno kolorirano. Samo popoldan.) 6. Razglas o klobučnih iglah. (Kom. učinkovitost s Suzano Grandais.) V torek »Diplomat«.

V Tivoli!

Ako se hočeš dobro zabavati, pojdi v restavracijo „Tivoli“; tam je izvrstna češka kuhinja, dobiti je tudi vedno sveže pivo in razna pristna vina po zmernih cenah.

Velika dvorana Hotelske sobe

je vedno brezplačno na razpolago za veselice, shode, predavanja itd. po jako nizki ceni vedno na razpolago.

Vsako jutro že ob 6. uri sveže kuhana kava.

Trst.

Razprava proti Hektorju Giraldu, ki je napadel pričo v sodni dvorani, in proti njegovemu pomagaču Antonu Negodetu, se je nadaljevala v sredo zjutraj in popoldne. Najprej so bile zaslišane nekatere priče, na to pa so čitali zdravniški izvedenci svoja mnenja o duševnem stanju roparja Giralidija. Nekateri izvedenci so trdili, da Giralidi ni popolnoma normalen in da je nevrasteničen. Sploh so ga hoteli nekateri izvedenci zagovarjati, kar pa se jim ni posebno posrečilo, zakaj drugi zdravniški izvedenci so trdili z vso energijo, da je Giralidi popolnoma normalen človek, vendar pa tako moralno pokvarjen, da je nevaren. Trdili so, da ni napadel priče morda zato, ker ga se je razburilo, ampak nalašč zato, da bi ga smatrali za blaznega in ga morda zato izpustili. Te izjave izvedencev so se torej precej križale, vendar so bile zadnje bolj verjetne. Izjave so se čitale skoro ves predpoldan. Državni pravdnik je v zelo raztegnjeni obtožbi opisal razne zločinske izvršitve, ki jih je izvršil Giralidi. To pa je tako »razrežilo« Giralidija, da je začel zopet razgrajati. Vstal je s sedeža in se zagnal naprej. Stražniki pa so ga zopet posadili na klopi. Nekolikokrat so ga celo odgnali iz dvorane, ker je motil sodnike. Popoldne se je razprava nadaljevala. Giralidi ni miroval niti sedaj. Stražilo ga je 6 stražnikov, ki so bili vsak hip pripravljani, da ga pograbijo, ako vstane. To ga pa ni prav nič ženiralo. Planil je po konci in začel suvati okrog sebe kot divjak. Pri tem pa je tako vpil, da so morali govorniki prekiniti. Čuvaji so ga izvlekli iz dvorane. Ko se je pomiril, so ga pripeljali zopet pred sodnike. — Kakor hitro pa je zopet sedel na svojem mestu, je znova zdivjal. Parkrat so ga odpeljali iz dvorane. Ko so ga zadnjikrat spravili iz dvorane čuvaji, je začel tudi zmag takor jrveti in udarjati, da se ga je slišalo v sodno dvorano. Vse to je seveda fingiral. Misli je, da premoti s svojim nastopom porotnike, ki so se podali v posvetovalnico, da odgovorijo na razna vprašanja. O roparskih napadih, o težkih in lahkih telesnih poškodbah, o razžaljenju javnih oseb, o tatvini, o nošenju orožja brez dovoljenja in drugih pregreškov, ki jih je imel na vesti slavnj Giralidi. — Porotniki so po daljšem pretresovanju potrdili vsa vprašanja o krivdi obeh obtožencev. Sodnik je nato proglasil razsodbo. Giralidi je obsojen zaradi raznih prestopkov na 10 let strogega zapora, njegov pomagač pa 6 mesecev, ker ni imel drugih grehov na vesti. — Tako je končala ta burna razprava.

podne »Rezervistova svatba«; zvečer »Lepa Helena«.

Zveza jugoslovanskih delavcev v Trstu vabi delavstvo lesnih strok (mizarje, tesarje, parketne stavce, lesne težake itd.) na shod, ki se bo vršil v soboto, 22. marca, ob 7. zvečer v društveni dvorani v ulici sv. Frančiška št. 2. — Ker je ta shod velike važnosti, je pričakovati, da se ga bodo udeležili lesni delavci vseh strok v velikem številu.

Najnovejša telefonska in brzovjavna poročila.

NOVI KRALJ PRISEGEL NA USTAVO.

Atene, 21. marca. Danes je dospel sem novi kralj Helenov Konstantin. Ob 11. uri je prisegel v zbornici na ustavo. Prebivalstvo je prirejalo kralju velike ovacije. Novi kralj se poda še danes v Solun.

KAJ JE DOSEGLA PREISKAVA.

Solun, 21. marca. Preiskava z atentatom kralja Jurija je končana. Pokazalo se je, da je atentator duševno abnormalen človek, ki za svoj čin ni odgovoren.

ITALIJANSKI VOJAKI NISO DOBILI VELIKONOČNEGA DOPUSTA.

Rim, 21. marca. Listi poročajo, da laški mornariški vojniki niso bili spuščeni domov. To je v zvezi z morskimi akcijami, ki jo pripravlja Italija.

VELESILE IN MIROVNI POGOJI ZAVEZNIKOV.

Belgrad, 21. marca. Korak velesil pri vladah zveznih balkanskih držav se vsak hip pričakuje. Velesile bodo oznanile, da potrebujejo mirovni pogoji balkanskih držav na vsak način spremembe.

IZPRED DRINOPOLJA.

Belgrad, 21. marca. Iz srbskega tabora izpred Drinopolja se poroča, da je položaj neizpremenjen. Turška artilerija odgovarja na streljanje srbskih topov zelo živahno. Ta živahnost se na dva načina razlaga: bodisi da se hoče s tem obdržati posadko pri pogumu, ali pa pusti Šukri pašar nalašč zato tako živahno odgovarjanje, da bi se preje porabila municija, da bi imel vsaj dosti teletni vzrok za kapitulacijo.

SRBIJA OJAČUJE SVOJE POSADKE V ALBANIJI.

Belgrad, 21. marca. Srbske pozicije na albanskem obrežju in v Albaniji se ojačujejo, posebno z artilerijo. Došle so velike množine municijskega materijala.

SKADRA POLOŽAJ OBUPEN.

Dunaj, 21. marca. »W. Allg. Ztg.« poroča, da je položaj Skadra obupen, da utrdbе padejo in da generalnega naskoka ne vzdrže.

ŠTRAJK V »TRŽAŠKEM TEHNIČNEM ZAVODU« KONČAN.

Trst, 21. marca. O štrajku, oziroma izprtju delavstva »Tržaškega tehničnega zavoda« so se vršila večeraj na Dunaju zadnja pogajanja. Izid pogajanj, o katerem se je poročalo takoj na to na shodu izprtega delavstva, se glasi: Vodstvo »Tržaškega tehničnega zavoda« sprejme vse izprte delavce — razven treh — zopet na delo. Delavstvo je vzelo ta sklep na znanje. Na delo se bo podalo v sredo po velikonočnih praznikih. Štrajk je trajal nad štirinajst dni. Delavstvo se bo iz tega boja učilo, da je potrebna združitev vseh zatiranih.

Odgovorni urednik Radivoj Korene. Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Preklic.

Podpisani Anton Špolar, posestnik v Kompoljah, preklicujem in obžalujem kot popolnoma neosnovane vse žaljive besede, ki sem jih izrekel o gospodu Jakobu Jesihu, posestniku, mesarju in gostilničarju v Rudniku in se mu zahvaljujem, da je od zasebne obtožbe odstopil.

V Ljubljani, 21. marca 1913.

Anton Špolar.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znakah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Glasovirje, pianine, avtomate, gramofone, plošče prodaja, uglašuje, popravlja solidno Josip Oblak, Ljubljana-Glince 92.

Veliko suho skladišče pripravno za delavnico se takoj odda Kolodvorska ulica 7. 214-1

Pozor! Pozor!

Sokoli!

Najnovejšje

gramofonske plošče

Proste vaje za III. slovenski vsesokolski zlet v Ljubljani 1913.

Tri plošče skupaj K 7 50

FR. P. ZAJEC

Ljubljana, Stari trg št. 9.

Največja zaloga gramofonov in plošč. Ceniki brezplačno.

Samokratekčas

se prodajajo pri

R. Kollmann

Sodna ulica št. 4, III. nadst. platenina, sušeno, tepihi, zgrinjala, obleke za gospode in dečke, perilo in damski plašči nizko pod nakupno ceno.

Kdor hoče imeti res zanesljivo in trpežno uro, fino izdelane verižice, prstane i. t. d. naj ne prezre tvrdke

Ivan Ravnihar, urar
Ljubljana, sv. Petra c. 44

Modistinja

Minka Horvat

Ljubljana, Stari trg

priporoča cenj. damam različne

slamnike

po najnižjih cenah. Sprejema tudi vsa popravila in jih izvršuje točno in najceneje. — Za obilen obisk 181 se priporoča

MINKA HORVAT.

Na prodaj

je en nov voz z lestvicami na prostih oseh, en dvokolesen voz (gig), še dobro ohranjen pri

V. Urbančič,

kovaški mojster, Ljubljana, Dolenjska cesta št. 1.

Istototam se sprejme za takoj spreten kovaški pomočnik

vešč kovanja voz in konj.

Plača po dogovoru.

Gostilna

pri Kankertu v Spodnji Šiški se odda.

najl pši lokal

na glavnem trgu v Novem mestu z dvema velikima, modernima izložbama z roletmi, zraven potrebnimi skladišči, s stanovanjem ali brez stanovanja, pripraven za vsako obrt. — Na prodaj je tudi hiša s tremi vrtovi, krita z rezano opeko, v predmestju, pripravna za penz onista. Cena 2200 K. — Ponudbe na lastnika Kopač in Pavčič, trgovca v Novem mestu.

Najfinejši ŠPIRIT

iz žita oddaja na debelo od 60 litrov naprej po nizki tovarniški ceni veležanjarna

M. ROSNER Co.

v Ljubljani, poleg pivovarne „UNION“.

Med. univ. dr. Benj. Ipavic

strokovni zdravnik za ženske bolezni in porodništvo

se je preselil na Mestni trg št. 3

poleg „Rotovža“.

Ordinira od 10.—12. in od 3.—4.

ZAHVALA.

Za nam izkazano sočutje povodom težke izgube, ki nas je zadela vsled smrti drage sestre, oziroma tete, gospodične

Monke Amalije Regorschek

izrekamo najglobljo zahvalo, istotako se zahvaljujemo za veliko udeležbo pri pogrebu in za podarjene lepe vence.

V Ljubljani, dne 20. marca 1913

Žalujoči ostali.

Proti ugodnemu plačilu na obroke!

Preproge, posteljne oprave, zavese, blago za moške in ženske obleke, narejene obleke (konfekcija), perilo za moške in ženske, platneno blago itd.

Na željo pošljem zastopnika na dom. Zadostuje dopisnica.

Landskroner & Bochner Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje št. 39.

Edna posebnost likerja je Zdravnik želodca

„Zdravnik želodca“

je edina posebnost želodčnega likerja iz zdravilnih rastlin, kateri izbornu upliva proti slabosti v želodcu ter ga radi tega v nobeni družini ne bi smelo manjkati.

Cilindre, klobuke, čepice, kravate, perilo itd.

v krasni izbiri nova specialna modna in športna trgovina za gospode in dečke

J. KETTE

Ljubljana, Franca Jožefa c. 3.

Izgotovljene obleke

površnike, pelerine za moške in dečke. Fine vrhne jopice, cele obleke (kostume) in posamezna krila za ženske v manufakturni in konfekejski trgovini

„Pri Škofu“ v Ljubljani,

na vogalu Medene ulice in Pred Skotijo št. 3 (nasproti gostilne „Pri Sokolu“. — Podružnica tvrde R. Miklauc.

Velika izbira. — — Stalne nizke cene.

Lasne kite

najfinejše kakovosti po 5, 7, 9 in 12 kron — vse vrste lasne podlage in mrežice — barva za lase in brado „Neril“ po 2 in 4 K — toaletne potrebščine — lasulje, brade in druge potrebščine za maskiranje, vse po zelo zmernih cenah priporoča

Štefan Strmoli
brivec in lasničar

Ljubljana, Pod Trančo št. 1,
(vogal Mestnega in Starega trga).
Izdeluje vsa lasničkarska dela solidno in okusno. Kupuje zmešane in rezane ženske lase.

Slovenci! Spominjajte se naše prekoristne Ciril in Metodove šolske družbe!

Čevlji ceneji

kakor kjerkoli, elegantni in trpežni se dobijo le v

zalogi čevljev

Alfr. Fränkel, kom. družba
Vodja: Josip Hočvar.

Ljubljana

Stritarjeva ulica št. 9.

Damski nizki čevlji iz ševro usnja 7.80

Moški čevlji na trakove iz ševro usnja 11.-

Ustanovljeno leta 1900.
..... Odlikovani

Pariz 1905. London 1905.

Slavn. občinstvu v mestu in na deželi vjudno priporočam največjo zalogo krasnih nagrobnih vencev in trakov z napisi.

Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno.
Cene brez konkurence.
V zalogi je vedno do 500 kosov od 2 do 60 K komad, tako, da si vsakdo lahko izbere.

Fr. Iglič :: Ljubljana ::
Mestni trg 11-12.

Ob nedeljah se dobivajo venci v isti hiši v I. nadstr.

Krasni moderni spomladanski kostumi, moderne jope in plašči, vrhnja krila, raznovrstne bluze v največji izbiri in ————— dobrega okusa priporoča —————

Modna trgovina P. Magdič
Ljubljana, nasproti glavne pošte.

J. Kette

= Ljubljana =

Franca Josipa cesta št. 3

nova specialna

modna in

športna trgovina

za gospode in dečke

priporoča pravkar došle novosti za pomlad.

Za Veliko noč

sem prejel

- nad 4000 komadov oblek za gospode naj-novejše mode od K 12.— naprej
- 2000 komadov oblek za dečke naj-novejše mode od 8.—
- 2000 pralnih kostumov za otroke od 2.—
- 1500 raglanov v najnovjših barvah za gospode in dečke od 14.—
- 3000 modnih hlač 4.—
- 1500 pelerin 10.—
- 15000 damskih kostumov, raglanov, prašnih manteljev, bluz in kril po čudovito nizki ceni

Postrežba točna in solidna.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič

Ljubljana — Mestni trg št. 5.

Delniški kapital: 150,000.000 kron.
Rezervni zaklad: 95,000.000 kron.

Stanje vlog na knjižice, na tekoči račun ter razni kreditorji dne 31. decembra 1912 približno 878 milijonov kron.

Podružnica c. kr. priv.

Avstrijskega kreditnega zavoda za trgovino in obrt

Ljubljana, Prešernova ulica št. 50 v lastni hiši

sprejema **vloge** proti hranilnim knjižicam, katere obrestuje od dne vplačila do dne dviga: rentni davek plačuje zavod sam.
Vloge na obrestovanje v tekočem računu, na giro-račun in proti blagajniškim listom najugodnejše. — Zavod

dovoljuje kredite v tekočem računu, nadalje stavbne, hipotekarne, carinske, davčno jamstvene kredite, remburzne kredite itd., eskomptira menice in devize ter preskrbuje njih inkaso, izdaja nakazila, kreditna in priporočilna pisma na vsa tržišča tu- in inozemstva, prodaja in kupuje tu- in inozemske rente, zastavnice, delnice in srečke ter daje vestne nasvete pri nalaganju kapitala, izvršuje vse posle pri založitvi vojaško-ženitvenih kavcij, nadalje kavcij in vadlj, potrebnih za udeležbo pri razpisanih oфертах, sprejema vrednostne papirje v svrhu njih shrambe in uprave,

oddaja proti ognju in vlomu sigurne samoshrambe (Safe-Deposits) pod lastnim zasklepom stranke ter sprejema vrednostne predmete (precizije) v hranitev, zavaruje srečke in izžrebanju podvržene vrednostne papirje proti kurznej izgubi ter oskrbuje brezplačno revlizio izžrebajočih efektov, vnovčuje kupone, izžrebane vrednostne papirje in valute, dovoljuje predujme na blago, vrednostne papirje ter sprejema borzna naročila za tu- in inozemske borze, preskrbuje za svoje komitente trgovske informacije na vseh tu- in inozemskih tržiščih itd., itd.

Centrala na Dunaju; Podružnice: Bolean, Bregenc, Brno, Celovec, Dunaj VI., Feldkirch, Jablanice, Gorica, Inomost, Karlovi vari, Liberce, Ljubljana, Lvov, Mor. Ostrava, Olomuc, Opava, Pulj, Praga, Toplice na Češkem, Trst, Warnsdorf.